

NALOGA: NAJ BO $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = a$.

(a) DOKAŽI, DA TEDAJ VELJA TUDI

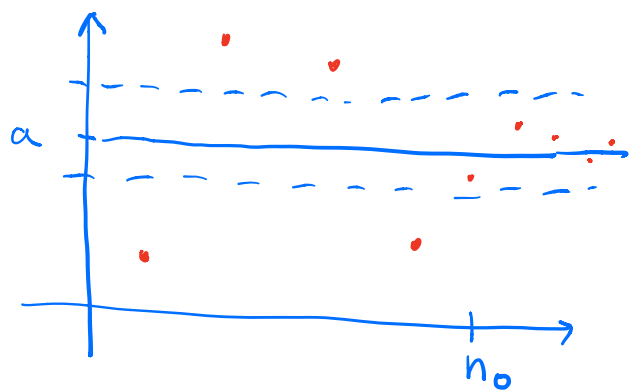
$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{a_1 + \dots + a_n}{n} \right) = a.$$

(b) NAJ DODATNO VELJA, DA $a_n > 0$ IN $a > 0$. DOKAŽI, DA TEDAJ VELJA TUDI

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_1 \cdot a_2 \cdot \dots \cdot a_n} = a.$$

(c) S PROTIPRIMEROM POKAŽI, DA OBRAT TEH TRDITEV NE VELJA.

REŠITEV: (a) NAJ BO $A_n = \frac{a_1 + a_2 + \dots + a_n}{n}$.

NAIVNO:

$$a_n \approx a, \quad n \geq n_0.$$

$$A_n \approx \frac{\text{FIKSNO ŠT.}}{n} + \frac{n - n_0}{n} \cdot a$$

$\downarrow$ $\downarrow$
 0 a

DOKAZ: IZBERIMO POLJUBEN $\varepsilon > 0$. IŠČEMO $n_1 \in \mathbb{N}$, DA ZA $n \geq n_1$ VELJA $|A_n - a| < \varepsilon$.

$$A_n = \frac{a_1 + \dots + a_{n_0}}{n} + \frac{a_{n_0+1} + \dots + a_n}{n}$$

KONVERGENTNO ZAPOREDOJE JE OMEJENO.

t.j. $\exists M, m \in \mathbb{R}$, DA $m \leq a_n \leq M$.

TOREJ VELJA:

$$A_n \leq \frac{n_0 \cdot M}{n} + \frac{n-n_0}{n} (a + \frac{\varepsilon}{2})$$

$$A_n \geq \frac{n_0 \cdot m}{n} + \frac{n-n_0}{n} (a - \frac{\varepsilon}{2})$$

KER GRE $\frac{n_0}{n} \rightarrow 0$ IN $\frac{n-n_0}{n} \rightarrow 1$,
OBSTAJA $n_1 \in \mathbb{N}$, DA ZA $n \geq n_1$ VELJA:

$$a - \varepsilon < S_n < a + \varepsilon$$

RES, POSKRBINO LAKO, DA JE

$$\frac{n_0 M}{n} < \frac{\varepsilon}{4}, \quad \frac{n_0 \cdot m}{n} > -\frac{\varepsilon}{4},$$

$$\frac{n-n_0}{n} (a + \frac{\varepsilon}{2}) < a + \frac{3\varepsilon}{4}$$

$$\frac{n-n_0}{n} (a - \frac{\varepsilon}{2}) > a - \frac{3\varepsilon}{4}$$

D.N. NATANOV PREVERI, ZAKAJ!

(b) NAMIG: LOGARITEM.

$$G_n = \sqrt[n]{a_1 \cdot \dots \cdot a_n}$$

$$\log G_n = \frac{1}{n} (\log a_1 + \dots + \log a_n)$$

PO TOČKI (a) VEMO, DA JE

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \log G_n = \lim_{n \rightarrow \infty} (\log a_n),$$

SAJ MORA BITI LIMITA ARITMETIČNE
SREDINE ENAKA LIMITI ZAPOREDJA.

KER JE LOGARITEM ZVEZEN, IMAMO:

$$\log \left(\lim_{n \rightarrow \infty} G_n \right) = \log \left(\lim_{n \rightarrow \infty} a_n \right)$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} G_n = \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = a.$$

(C) DOKAZATI MORAMO, DA KONVERGENCA
ENE IZMED SREDIN NE IMPLICIRA
KONVERGENCE ZAPOREDJA (a_n) .

PROTI PRIMERU:

ZA (a): $0, 1, 0, 1, 0, 1, \dots$

(a_n) NIMA LIMITE, ČE PRAV $A_n \rightarrow \frac{1}{2}$.

ZA (b): $\frac{1}{2}, 2, \frac{1}{2}, 2, \frac{1}{2}, 2, \dots$

(a_n) NIMA LIMITE, ČE PRAV $G_n \rightarrow 1$.

NALOGA: NAJ BODO ČLENI $a_n > 0$, $n \in \mathbb{N}_0$, IN NAJ

OBSTAJA LIMITA $a = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} > 0$. POKAŽI,

DA TEDAJ VELJA $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n} = a$. S

POMOČJO TEGA DEJSTVA POIŠČI LIMITE:

$$a_n = \sqrt[n]{n}, \quad a_n = \frac{\ln n}{n}, \quad a_n = \frac{n}{\sqrt[n]{n!}}.$$

REŠITEV: UPORABIMO (b) TOČKO PREJŠNJE
NALOGE, KI GOVORI O GEOM. SREDINI:

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} \rightarrow a$$

$$G_n = \sqrt[n]{\frac{a_1}{a_0} \cdot \frac{a_2}{a_1} \cdots \frac{a_n}{a_{n-1}}} = \sqrt[n]{\frac{a_n}{a_0}} \rightarrow a$$

KER VSE LIMITE OBSTAJAJO, VELJA TUDI:

$$a = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sqrt[n]{a_n}}{\sqrt[n]{a_0}} = \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n}}{\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_0}} = \frac{\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a_n}}{1}.$$

RES, ZA $a_0 > 0$ JE $\sqrt[n]{a_0} = (a_0)^{\frac{1}{n}} \rightarrow (a_0)^0 = 1$.

SEDAJ DOLOČIMO LIMITE Z UPORABO TEGA TRIKA:

LIMITA ZA $\sqrt[n]{n}$ JE ENAKA LIMITI $\frac{n+1}{n} \rightarrow 1$.

POSLEDIČNO GRE $\frac{\ln n}{n} = \frac{1}{n} \ln n = \ln \sqrt[n]{n} \rightarrow \ln 1 = 0$

LIMITA ZA $\frac{n}{\sqrt[n]{n!}} = \sqrt[n]{\frac{n^n}{n!}}$ PA JE ENAKA LIMITI

$$\frac{\frac{(n+1)^{n+1}}{(n+1)!}}{\frac{n^n}{n!}} = \frac{(n+1)^n}{n^n} = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n \rightarrow e.$$

DEF: CAUCHYJEVA LASTNOST

ZAPOREDJE (a_n) JE CAUCHYJEVO, ČE
ZA $\forall \varepsilon > 0$ OBSTAJA $n_0 \in \mathbb{N}$, DA ZA $n, m \geq n_0$
VELJA: $|a_n - a_m| < \varepsilon$.

t.j. DOVOLJ POZNI ČLENI SO POLJUBNO SKUPAJ.

IZREK:

ZA REALNA ZAPOREDJA VELJA:

(a_n) KONVERGENTNO $\Leftrightarrow (a_n)$ CAUCHYJEVO

OPOMBA: KASNEJE V PREDMETU BOMO VIDELI, DA
V SPLOŠNEM VELJA LE $(\Rightarrow)$.

NALOGA: POKAŽI, DA JE KONVERGENTNO ZAPOREDJE:

$$a_n = \frac{\sin 1}{2} + \frac{\sin 2}{4} + \dots + \frac{\sin n}{2^n}.$$

REŠITEV: DOKAŽIMO, DA JE (a_n) CAUCHYJEVO.

NAJ BO $\varepsilon > 0$, IŠČEMO USTREZEN $n_0 \in \mathbb{N}$.

NAJ BO $m \geq n$:

$$|a_m - a_n| = \left| \frac{\sin m}{2^m} + \frac{\sin(m-1)}{2^{m-1}} + \dots + \frac{\sin(n+1)}{2^{n+1}} \right|$$
$$\leq \frac{|\sin(m)|}{2^m} + \dots + \frac{|\sin(n+1)|}{2^{n+1}} \leq \frac{1}{2^m} + \dots + \frac{1}{2^{n+1}}$$

↑ TRIK. NEENAKOST

$$= \frac{1}{2^{n+1}} \left(1 + \frac{1}{2} + \dots + \frac{1}{2^{m-n-1}} \right) \leq \frac{1}{2^{n+1}} \cdot 2$$

$$= \frac{1}{2^n} < \varepsilon$$

↑
VŠOTA
GEOM. VRSTE

ČE ZAGOTOVIMO,
DA TO DRŽI ZA
 $m, n \geq n_0$, JE
TO DOVOLJ.

SKLEP: USTREZEN n_0 ZADOŠČA:

$$\frac{1}{2^{n_0}} < \varepsilon \Rightarrow n_0 \cdot \log \frac{1}{2} < \log \varepsilon$$

$$n_0 > \frac{\log \varepsilon}{\log \frac{1}{2}}$$

NEGATIVNO
ŠTEVILO
OBRNE NEENAKOSTI.

ZANIMIVOST:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \frac{2 \sin 1}{5 - 4 \cos 1}$$